

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Toiminnan tarkoitus ja tehtävät

Yleiskuvaus

Suomen Palveluskoiraliitto on Suomessa toimiva palvelus- ja pelastuskoiratoiminnan keskusjärjestö, joka toimii yhteistyössä muiden koirajärjestöjen sekä koiraa käyttävien viranomaisten kanssa. Jäsenenä Palveluskoiraliitossa ovat palvelus- ja pelastuskoiratoimintaa harrastavat koirayhdistykset ja rotujärjestöt. Lisäksi Palveluskoiraliitto hallinnoi avoimia lajeja (TOKO, rally-toko, koiratanssi) sekä luonteen- ja käyttäytymisenarviointitestejä (luonnetesti ja MH-luonnekuvaus).

Toiminta-ajatus

Palveluskoiraliitto kehittää ja ylläpitää palvelus- ja pelastuskoiratoimintaa, näihin liittyviä asiantuntijaorganisaatioita sekä kokoaa toiminnasta tietoa. Lisäksi Palveluskoiraliitto hallinnoi avointen lajien (koiratanssi, rally-toko, TOKO) sekä luonteen- ja käyttäytymisenarvioinnin toimintaa.

Palveluskoiraliitto tähtää toimintaan, joka täyttää niin jäsenjärjestöjen ja sidosryhmien kuin harrastajienkin tarpeet, ja on motivoivaa, osaavaa sekä asiantuntemukseen perustuvaa.

Palveluskoiraliitto kokoaa ja jakaa tietoa hallinnoimiensa koemuotojen kehittämisen ja ylläpidon tarpeisiin, sekä hankkii koiratietoutta myös muilta kotimaisilta ja ulkomaisilta koirajärjestöiltä.

Palveluskoiraliitto keskittyy toiminnassaan niille koiratoiminnan osa-alueille, jotka koskevat koulutusta, kokeita ja kilpailuja.

Palveluskoiraliiton tehtävät

- laatii hallinnoimiinsa koemuotoihin liittyvät säännöt sekä koe-, laji- ja arvosteluohjeet
- tuottaa hallinnoimiinsa koemuotoihin liittyvää kirjallisuutta sekä muuta informaatiota
- tuottaa hallinnoimiinsa koemuotoihin liittyvää tilastotietoutta
- kehittää toimintaansa liittyvää koulutusta
- tukee toiminnallisesti jäsenjärjestöjensä toimintaa
- toimii valtakunnallisesti ja kansainvälisesti edistäen koirankoulutustoimintaa sekä luonteenarvioinnin ja testaamisen asiantuntijana
- toimii rotujärjestönä niille rotuyhdistyksille ja rotua harrastaville yhdistyksille, joista on tehty sopimus Kennelliiton kanssa
- kehittää toimintaansa ja osaamistaan jäsenjärjestöjensä ja hallinnoimiensa koemuotojen tarpeisiin
- luo ja ylläpitää hyvät yhteistoimintasuhteet muihin koiratoiminnan keskusjärjestöihin sekä sidosryhmiin
- osallistuu hallinnoimiensa lajien kansainväliseen toimintaan sen kaikilla tasoilla
- vastaa toimintansa ja taloutensa suunnittelusta sekä toteutuksesta.

Liiton syyskokous Tuusulassa

Palveluskoiraliiton tulevaisuuden tavoitteita

Palveluskoiraliiton toiminta on osa suomalaista ja kansainvälistä koetoimintaa. Toiminnan vahvuutena on suomalaisen koirankoulutuksen tuntemus. Liitto vastaa laaja-alaisesti kaikesta hallinnoimiinsa koemuotoihin liittyvästä toiminnasta Suomessa.

Palveluskoiraliitto keskittyy omassa toiminnassaan hallinnoimiensa lajien kannalta keskeisille alueille sekä edistämään koirankoulutustoimintaa. Se perustaa toimintansa jäsenjärjestönsä ja avointen lajien harrastajien tavoitteiden tuntemiseen sekä niiden palvelemiseen avoimella ja vuorovaikutteisella toimintatavalla. Lisäksi kehitetään luonteen- ja käyttäytymisenarviointia siten, että se palvelee parhaiten rotujen jalostusta.

Palveluskoiraliiton toiminta tähtää tasoon, jossa jäsenjärjestöjen, harrastajien ja sidosryhmien tarpeet täyttyvät ja sen toimintaan ollaan tyytyväisiä.

Yleistä

Vuosi 2017 oli Suomen Palveluskoiraliiton 82. toimintavuosi. Toiminta painottui liiton perustoimintojen, kuten jäsenyhdistysten ja harrastajien koulutus-, koe- ja kilpailutoiminnan edistämiseen ja kehittämiseen sekä normaaliin koe- ja kilpailutoimintaan. Lisäksi Luonnetestin ja MH-luonnekuvauksen hallinnointi siirtyivät 1.1.2017 Palveluskoiraliitolle.

Parhaana palveluskoirana palkittiin bpmn Aktivistin Kanerva.

TOKO:n MM-kilpailuissa Suomen joukkue voitti maailmanmestaruuden, yksilökilpailussa hopeaa saavuttivat Maarit Hellman ja bcn Stjerne, ja pronssille nousi Oili Huotari ja bcn Tending Occult.

TOKO:n Pohjoismaiden mestaruuskilpailuissa Suomen joukkue voitti mestaruuden. Yksilökilpailuissa Pohjoismaiden mestaruuden voittivat Emmi Lavikka ja bcn Tending Piraya, hopeaa saivat Satu Paavilainen ja bcn Tending Trusty, ja pronssille nousi Carita Kuparinen ja bcu Saunajaakon Alfa Romeo.

Palveluskoirien Pohjoismaiden mestaruuskilpailuissa Jonna Markkanen sekä Jari Pöhlö ja belgianpaimenkoira bpmn Aktivistin Kanerva voittivat viestikokeen Pohjoismaiden mestaruuden. Maiju Kolppo ja bpmn Julia saavuttivat kilpailuissa IPO-kokeen pronssia.

Hallitus

Hallitus kokoontui vuoden aikana 19 kertaa. Puheenjohtajana toimi Tapio Toivola (19), varapuheenjohtajana Harri Kuusisto (17). Hallituksen jäsenet: Ilona Erhiö (18), Anu Hatunpää

(17), Vesa Häkkinen (17), Maarit Isaksson (19), Eija Koistinen (12), Susanna Korri (15), Tuuli Koski (17), Mikael Laine (0), Eija Rytönen (12), Esa Tapio (10), Lea Yli-Suvanto (18). Hallituksen sihteerinä toimi Katja Laitila.

Hallituksen pöytäkirjoihin kertyi vuoden aikana 218 pykälää.

Sääntömääräiset kokoukset

Liiton kevätkokous järjestettiin 22.4.2017 kokoushotelli Gustavelundissa, Tuusulassa. Kokouksessa oli edustettuna 20 jäsenyhdistystä, joiden yhteinen äänimäärä oli 51. Syyskokous järjestettiin 18.11.2017 kokoushotelli Gustavelundissa. Kokouksessa oli edustettuna 84 yhdistystä, joiden yhteinen äänimäärä oli 211.

Toimisto

Palveluskoiraliitolla oli vuonna 2017 neljä työntekijää. Toiminnanjohtajan pätehtävät: toimiston esimies, hallinto, toiminnan kehittäminen, viestintä, projektien johtaminen, yhteistyöverkostot, hallituksen toimeksiantojen toteuttaminen. Järjestösihteerin tehtävät: talous ja kirjanpitoitehtävät, viestintä, asiakaspalvelu, hallituksen toimeksiantojen toteutus, kokousvalmistelut, esityslistat, pöytäkirjat. Toimistotyöntekijän tehtävät: asiakaspalvelu, viestintä, koe-, kilpailu- ja kurssianomukset, toimihenkilökortit, materiaalilaukset, laskutus, varastohallinta, verkkosivujen päivitys. Erikoisuunnittelija tehtävät: Virkku.net-kehitysprojektit, pelastuskoiratoimintaan liittyvät projektit ja viestintätehtävät, vapaaehtoistoiminnan seuranta (esim. VIRTA, hälytysryhmät).

Edustukset

Kennelliiton valtuuston kokouksissa liittoa on edustanut Tapio Toivola. Palveluskoiraliitolla on ollut edustaja Kennelliiton hyötykoiratoimikunnassa ja -toiminnassa.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön valtuustossa ja pelastuskoiratoimikunnassa sekä Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskuustoimikunnassa liittoa ovat edustaneet Eija Rytönen, Tapio Toivola ja Iiris Harju.

Yhteistoiminta

Palveluskoiraliitto on toimintavuoden aikana tehnyt yhteistyötä viranomaisten, yhteisöjen ja järjestöjen kanssa. Näihin tahoihin lukeutuvat mm. Sisäasiainministeriö, Poliisikoiralaitos, Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (STEA), Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö, Vapaaehtoinen pelastuspalvelu ja Suomen Pelastuskoiraliitto.

Liitolla oli vuonna 2017 yhteistyösopimus Dog & Cat Ky:n, Royal Canin Finland Oy:n ja eläinlääkäriasema Mevet:n kanssa. Loppuvuodesta myös Ifin kanssa tehtiin yhteistyösopimus. Lisäksi Palveluskoiraliitto aloitti vuoden lopussa yhteistyön Showlink Oy:n kanssa.

Kansainvälinen toiminta

FCI:n palveluskoirakomissiossa Suomea edusti Tero Oravasaari. Komission alaisuudessa toimivassa **Mondioring-työryhmässä** Suomea edusti Arsi Liimatta. **FCI:n pelastuskoirakomissiossa** Suomea edusti Harri Kuusisto. **FCI:n tottelevaisuuskomission** puheenjohtajana toimi Carina Savander-Ranne. **FCI:n koiratanssikomission** puheenjohtajana toimi Johanna Saariluoma.

Pohjoismaiden Kennelunionin (PKU) palveluskoiratoimikunnassa Suomea on edustanut Jani Heinilä. **Pohjoismaiden Kennelunionin (PKU) tottelevaisuustoimikunnan** puheenjohtajana toimi Carina Savander-Ranne. **Pohjoismaiden Kennelunionin (PKU) koiratanssi-toimikunnassa** Suomea edusti Johanna Saariluoma. **NOM-komiteassa** Suomea edustivat Tiina Hiljanen ja Jani Heinilä.

IRO:n valtuustossa Suomea edusti Harri Kuusisto.

Kansainväliset kilpailut

Maailmanmestaruuskilpailut

Jälkikoirien FCI IPO-FH MM-kilpailu järjestettiin 6.–9.4.2017 Ptujssa, Sloveniassa. Joukkueenjohtajana toimi Miikka Hakio. Suomea kilpailussa edustivat

- Niina Ojansivu ja hwu Uskihoff's Demon (17.)
- Vesa Kuosmanen ja spu Musketeer's Hari (29.).

Joukkueen sijoitus oli 11.

TOKO:n MM-kilpailu järjestettiin 15.–18.6.2017 Oostennessa, Belgiassa. Joukkueenjohtajana toimi Pirkko Bellaoui. Suomen joukkue voitti kilpailussa maailmanmestaruuden, ja yksilökilpailussa hopeaa ja pronssia. Suomen joukkueen kokoonpano:

- Marianne Forsell ja sknn Flatkiss Guilty Intent
- Maarit Hellman ja bcn Stjerne (2.)
- Oili Huotari ja bcn Tending Occult (3.)
- Mika Jalonen ja bcu Tending Fireball
- Carita Kuparinen ja bcu Saunajaakon Alfa Romeo (7.)
- Satu Paavilainen ja bcn Tending Trusty.

Varakoirakkona kilpailuun osallistuivat Emmi Lavikka ja bcn Tending Piraya (11.), Tiltu Antikainen ja bcu Candyman, sekä Nina Manner ja bcu Tending Hotspur.

Suojelukokeen FCI IPO MM-kilpailu 14.–17.9.2017 järjestettiin Rheinessa, Saksassa. Joukkueenjohtajana toimi Emma Hietarinta ja joukkueen maalimiehenä Ari Saari. Suomen joukkueen kokoonpano:

- Tommi Vanhala ja spu Nadir von der Mausebreede (34.)
- Pirjo Hoskari ja bpmn Mecberger Olka (72.)

- Niina Puputti ja bptu Off Line's Yes-Yes (112.)
- Krista Saari ja bpmu Parendo Vines Alexander (31.)
- Virpi Matikainen ja bpmn Kiirastulen Ansa (121.).

Pelastuskoirien IRO MM-kilpailu järjestettiin Itävallassa 19.–24.9.2017. Joukkueenjohtajana toimi Harri Kuusisto. Suomen joukkueen kokoonpano:

- jälkikokeessa Liia Rikkinen ja bpmn Blaze Cobra (ei sijoitusta) sekä Kirsi Karmala ja bpgu Tulituulen Run Rings Round (7.)
- rauniokokeessa Heidi Levander ja knu Vassruggens Yngwie Frej (26.)
- hakukokeessa Leea Saarela ja bcu Tending Fiery Jack (9.).

Suomen joukkue sijoittui kuudenneksi.

Mondioring MM-kilpailu järjestettiin 5.–8.10.2017, Gortizissa, Espanjassa. Joukkueenjohtajana toimi Katja Lumen. Suomen joukkueen kokoonpano:

- Arsi Liimatta ja bpmu Kutinan Turjake (Cat 3, 47.)
- Lauri Impiö ja bpmu Jacko (Cat 3, 39.)
- Jenny Lindström ja bpmn Boa vom Blauen Mistral (Cat 1, 8.).

Koiratanssin MM-kilpailu järjestettiin 9.–12.11.2017 Leipzigiin, Saksassa. Joukkueenjohtajana toimi Mari Owsley. Suomen Freestyle-joukkueen kokoonpano:

- Anna Laulajainen ja shelamn Furry Haven Die Another Day (40.)

J-P Hoskari

FCI IPO MM, Saksa

Suomen lipunkantaja NOM-kilpailuissa Tanskassa

- Katri Lehmonen ja sakmetn Tammitörmän Smaragdi (31.)
- Tiina Paavola kahdella koiralla: knn Häämörin Aamujumppa (36.) ja knn Windalas Time To Love (45.).

Joukkueen sijoitus oli 13.

Pohjoismaiset mestaruuskilpailut

Palveluskoirien Pohjoismaiden mestaruuskilpailu (NOM) järjestettiin 15.–17.9.2017 Lemvigissä, Tanskassa. Joukkueenjohtajana toimi Miikka Hakio ja joukkueen maalimiehenä Juhana Kolppo. Jonna Markkanen sekä Jari Pöhlö ja belgianpaimenkoira bpmn Aktivistin Kanerva voittivat viestikokeen Pohjoismaiden mestaruuden. Maiju Kolppo ja bpmn Julia saavuttivat kilpailussa IPO-kokeen pronssia. Suomen joukkueen kokoonpano:

- hakukokeessa Angelica Österlund ja bpmu Harmahurstin lisak (11.), Arja Paloniemi ja bcu Borderliz Robbin Hood (9.), Sanna Alho ja bcn Mustan Magian Liza (8.)
- jälkikokeessa Mari Leiviskä ja bcn Tending Intense (8.), Hanna Närhi ja bcn Tending Dayfly (6.), sekä Marjo Järventölä ja rwn Heizelwood Isla (11.)
- viestikokeessa Jonna Markkanen & Jari Pöhlö ja bpmn Aktivistin Kanerva (1.), Roosa Tanhuanpää & Katja Pietiläinen ja bpgn Beatrice (4.), sekä Anitta & Janica Nurminen ja spu Saltzdal Drake (6.)
- IPO-kokeessa Maiju Kolppo ja bpmn Julia (3.), Vesa Kuosmanen ja spu Musketeer's Hari (7.).

Koiratanssin Pohjoismaiden mestaruuskilpailu järjestettiin 29.9.–1.10.2017 Viborgissa, Tanskassa. Joukkueenjohtajana toimi Nadja Böckerman. Suomen FS-joukkue saavutti hopeaa ja HTM-joukkue pronssia. Suomen joukkueen kokoonpano:

- Heelwork to Music: Vuokko Cumlander ja hlku Rakkaus Amor (9.), Leila Lehtonen-Jukantupa ja slku Tulettaren

Benji (10.), Sanna Lipponen ja bcu Saunajaakon Blitzen (5.)

- Freestyle: Nadja Böckerman ja bcn Cabaroo Magma Flow (4.), Salla Haavisto ja vlytern Loving You Like It Or Not (13.), Tiina Paavola ja knn Häämörin Aamujumppa (10.), sekä varakoirakko Katri Lehmonen ja sakmetn Tammitörmän Smaragdi (9.).

TOKO:n Pohjoismaiden mestaruuskilpailu järjestettiin 18.–19.11.2017 Lilleströmissä, Norjassa. Joukkueenjohtajana toimi Pirkko Bellaoui. Suomen joukkue voitti mestaruuden. Yksilökilpailussa Pohjoismaiden mestaruuden voittivat varakoirakko Emmi Lavikka ja bcn Tending Piraya, hopeaa saivat Satu Paavilainen ja bcn Tending Trusty, ja pronssille nousi Carita Kuparinen ja bcu Saunajaakon Alfa Romeo. Suomen joukkueen kokoonpano:

- Marianne Forsell ja sknn Flatkiss Guilty Intent (5.)
- Maarit Hellman ja bcn Stjerne (12.)
- Oili Huotari ja bcn Tending Occult (4.)
- Mika Jalonen ja bcu Tending Fireball (11.)
- Carita Kuparinen ja bcu Saunajaakon Alfa Romeo (3.)
- Satu Paavilainen ja bcn Tending Trusty (2.)
- varalla Emmi Lavikka ja bcn Tending Piraya (1.), Tiltu Antikainen ja bcu Candyman, Nina Manner ja bcu Tending Hotspur sekä Mari Leiviskä ja bcn Tending Intense.

Huomionosoitukset

Liitto on huomionoinut merkkipäiväänsä viettäneitä luottamushenkilöitä, jäsenyhdistyksiä ja ansioituneita harrastajia erilaisin huomionosoituksin. Vuoden aikana myönnettiin yksi timanttinen ansiomerkki Juha Kuroselle. Kultainen ansiomerkki myönnettiin seuraaville: Heikki Hiltunen, Marina Hultholm, Tina-Marina Bäckman, Timo Leppäkorpi, Laura Mäkelä, Eeva Lampikari, Sanna Backman, Risto Kiveläinen,

Mika Sarekivi. Seuraaville henkilöille myönnettiin hopeinen ansiomerkki: Reeta Kangasniemi, Tanja Saastamoinen, Elina Pesonen, Päivikki Puutio-Ojala, Birgitta Strömman, Kirsi Ruismäki, Kirsi Hellstén, Lea Kallio, Inka Leppänen, Suvi Saarinen, Jaakko Urpinen. Lisäksi pronssisen ansiomerkin saivat Hanna Hautaluoma, Jarno Kallio, ja Merika Lanne. Vuoden aikana myönnettiin yksi sotakoirapatsas: Opaskoirakoulu (Näkövammaliitto ry). Kunniaviirin saivat Veikko Lappalainen, Anna-Liisa Hyvärinen, ja NOM-kilpailun järjestäjä.

Koulutukset ja tapahtumat

Koulutukset, palvelus- ja pelastuskoiralajit

Koe- ja kilpailutoimikunta järjesti neljä palveluskoirakoetuumareiden jatkokoulutustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 70 tuomaria.

Pelastuskoirakokeiden tuomareille järjestettiin kaksi päteväntikoulutusta pelastuskoirakokeiden uuden koeohjeen mukaan 26.8.2017 ja 1.–2.9.2017; näihin koulutuksiin osallistui yhteensä 12 pelastuskoirakoetuumaria.

Keravalla järjestettiin 4.9.2017 palveluskoirien jälkikokeen tuomarikollegio.

Joulukuussa 2016 alkaneen palveluskoirakoetuumareiden peruskurssin viimeinen osa ja loppukoe järjestettiin huhtikuun ensimmäisenä viikonloppuna. Jäsenyhdistysten toimesta järjestettiin useita palvelus- ja pelastuskoirakokeiden koetoimitsijakursseja.

Koulutukset, avoimet koe- ja kilpailulajit

Koiratanssituomareiden jatkokoulutustilaisuus järjestettiin Lempäälässä 2.12.2017. Koulutukseen osallistui 17 tuomarista 13.

Rally-tokon ylituumareiden jatkokoulutus pidettiin Sappeelilla 1.–2.7.2017. Koulutukseen osallistui 16 tuomarista 13.

TOKO:n koetoimitsijoille ja liikkeenohjaajille suunnattu koulutus järjestettiin 11.–12.2.2017 Vantaalla.

Vuoden aikana yhdistysten toimesta järjestettiin useita rally-tokon ja TOKO:n koetoimitsija- ja koulutusohjaajakursseja sekä yksi koiratanssin koetoimitsijakurssi.

Koulutukset, luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

Toimikunta järjesti yhden luonnetestituomareiden ja MH-kuvaajien jatkokoulutusviikonlopun. Lisäksi järjestettiin neljä luonnetestin koetoimitsijakurssia ja kaksi MH-toimihenkilökoulutusta. Loppuvuodesta järjestettiin luonnetestituomarikurssi, jolle osallistui 10 henkilöä, jotka kaikki jatkavat koulutusta vuoden 2018 aikana harjoitusarvosteluihin.

Koulutukset, muut

Palveluskoiraliitto järjesti pilottikurssina Ylituumari 1 -verkkokurssin marraskuussa. Kurssille osallistui 13 henkilöä. Kurssinjohtajana toimi Eija Koistinen.

Tapahtumat

Maalimiesten kevätleiri järjestettiin 25.–26.3.2017 Loviisassa.

Pennusta harrastuskoiraksi -luento järjestettiin 29.4.2017 Porvoossa. Luennoitsijoina olivat Juha Korri ja Kirsi Liikanen. Luennolle osallistui 120 kuuntelijaa.

Palveluskoiratapahtuma järjestettiin 25.5.2017 Hakunilan urheilupuistossa, Vantaalla. Näyttelyyn osallistui 788 koiraa, 58:stä eri rodusta.

Maalimiesten koulutusleiri järjestettiin 24.–30.7.2017 Lapualla.

Jäsenyhdistykset

Palveluskoiraliittoon kuului vuoden lopussa 261 jäsenyhdistystä. Näiden yhdistysten jäsenmäärä on yli 56 000.

Vuonna 2017 liittoon liittyneet jäsenyhdistykset ovat Pink Team ry, Pirkanmaan Palveluskoiraharrastajat ry ja Western Finland Ring Club ry.

Liitosta erosi Merikarvian Koirapoppoo ry (toiminta päättynyt), SPL Kaakko ry (toiminta päättynyt) ja Veikkolan Koirakerho ry.

Kokeet ja kilpailut

Vuonna 2017 (suluissa vuoden 2016 luvut) järjestettiin

- palveluskoirakokeita 685 (679) ja koestartteja oli yhteensä 4356 (4292)
- pelastuskoirakokeita 69 (52) ja koestartteja oli yhteensä 337 (302)
- rally-tokokilpailuja 248 (212) ja kilpailustartteja oli yhteensä 11 161 (10179)
- TOKO-kokeita 286 (352) ja koestartteja oli yhteensä 5267 (5595)
- koiratanssikilpailuja 15 (13), Freestyle-startteja oli yhteensä 231 (224) ja Heelwork to Music -startteja 176 (153)
- luonnetestejä 132 (133) ja osallistuneita koiria oli yhteensä 2142 (2254)
- MH-luonnekuvauksia 34 (34) ja osallistuneita koiria oli yhteensä 658 (611).

Suomenmestaruuskilpailut

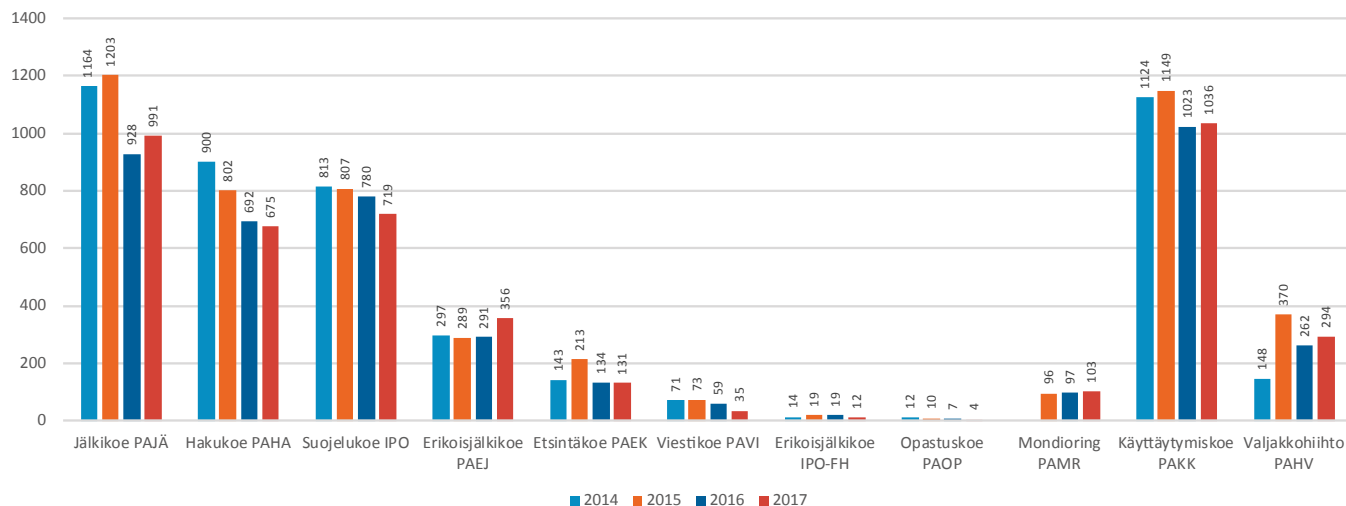
Valjakkohiihdon sprinttiluokkien SM-kilpailu järjestettiin 14.1.2017 Lapinlahdella. Kilpailun järjestäjänä toimi Siilinjärven-Maaningan Pelastuskoirat ry. Kilpailun ylituomarina toimi Markku Korhonen. Palveluskoiraliiton palkitsemat suomenmestarit luokittain:

- Naiset A Maria Viitahalmel ja Ikssu Rova
- Naiset C Linda Siekinen ja bcu Amazeme Reigning Supreme
- Miehet A Jorma Sääkslahti ja Ikssu Riia
- Miehet C Miko Rinne ja bpmu Dubion Oppfinnar-Jocke.

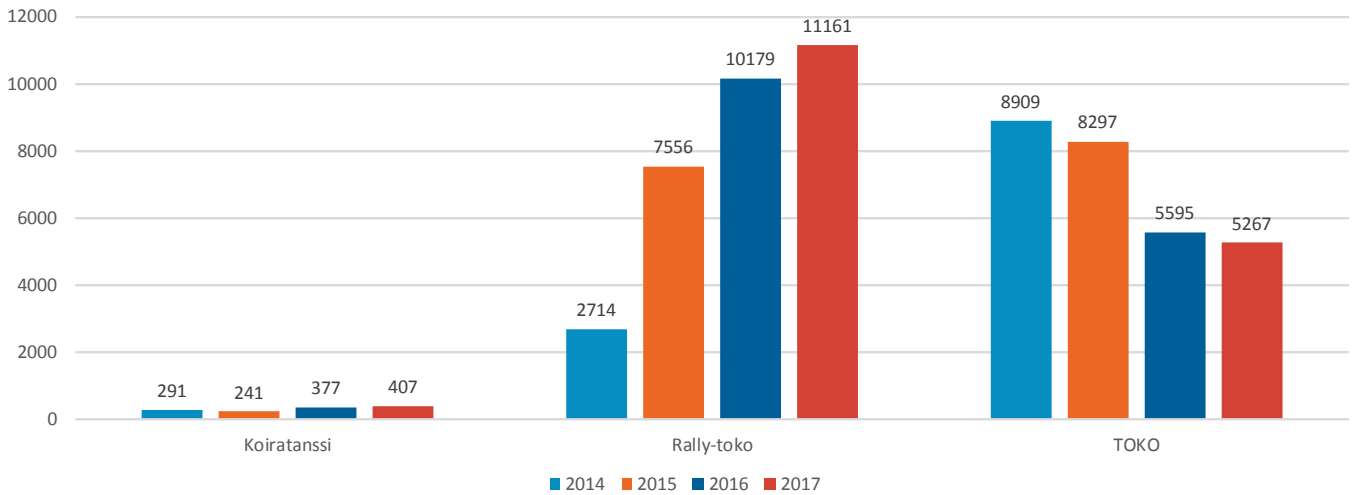
Valjakkohiihdon SM-kilpailu järjestettiin 11.–12.3.2017 Lieksassa. Kilpailun järjestäjänä toimi Lieksan Palveluskoirakerho r.y. Kilpailun ylituomarina toimi Eija Koistinen. Palveluskoiraliiton palkitsemat suomenmestarit luokittain:

- Naiset A naru Maria Viitahalmel ja Ikssu Rova
- Naiset B naru Riina Kankaanperä ja du Diamandin Ajaxx
- Naiset B naru 45 Päivi Räikkönen ja ssu Vauhtivietin Ahti
- Naiset C naru Emilia Soudunsaari ja bcn Tingelbergin Jumping Wildfire
- Naiset C naru 45 Saila Mathlin ja Ibu Brufinn Must Be Meaningful
- Miehet A naru Vesa-Pekka Jurvelin ja Ikssu Julussas Lmz Batman
- Miehet A naru 45 Marko Punavaara ja Ikssu Mercedes
- Miehet B naru Jani Tikkanen ja dn Taikaviitan Vuoro-Veto
- Miehet B naru 45 Jari Kaukonen ja dn Jirene Vom Warringhof
- Miehet C naru Tuukka Turkka ja Ibn Lintukarin Lasseviiren
- Miehet C naru 45 Juha Korri ja bpmu Tämä on Eevertti
- Miehet C naru 55 Reijo Härkönen ja spu Bacteroides Lewis.

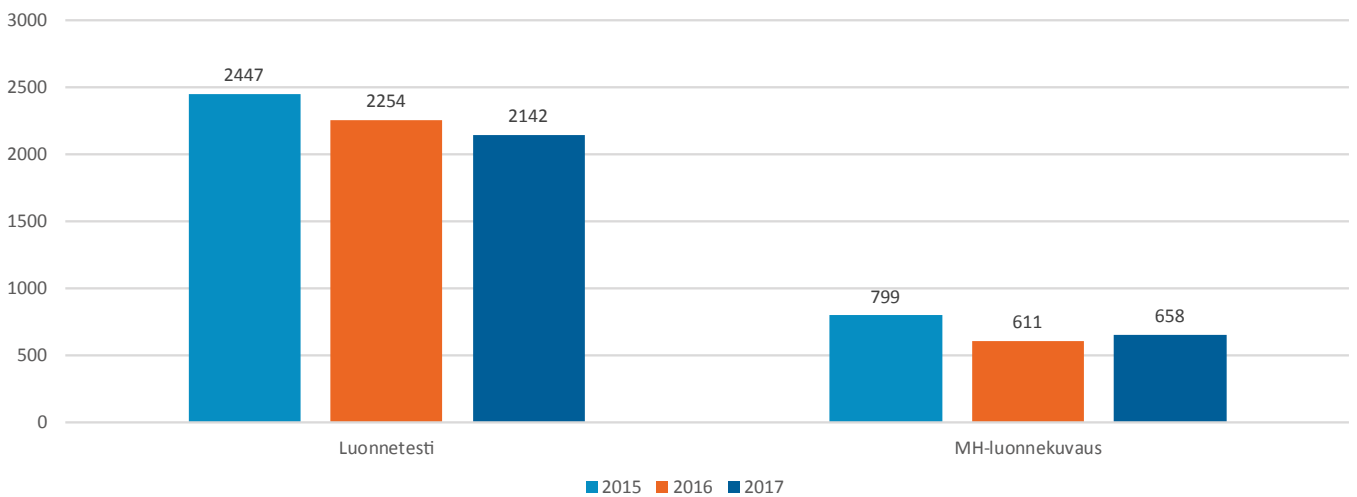
PALVELUSKOIRAKOKEIDEN KOESUORITUKSET LAJEITTAIN

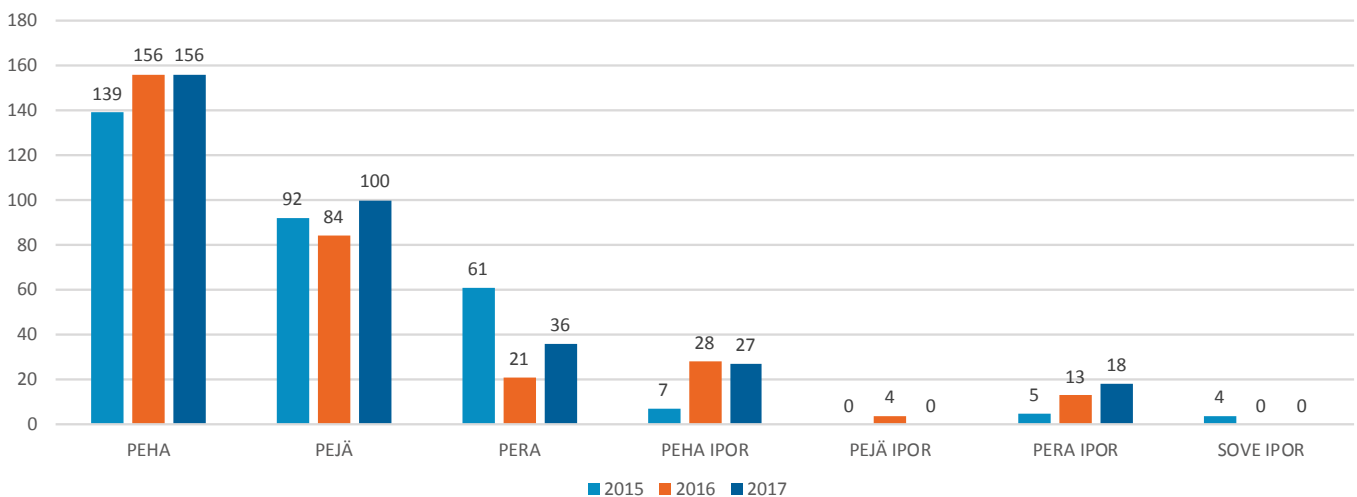
AVOIMIEN LAJIEN KOESUORITUKSET LAJEITTAIN

LUONNETESTIEN JA MH-LUONNEKUVAUKSIEN OSALLISTUMISKERRAT

PELASTUSKOIRAKOKEIDEN KOESUORITUKSET LAJEITTAIN

TOKO:n SM-kilpailu järjestettiin 27.–28.5.2017 Vantaalla. Kilpailun järjestäjänä toimi Hakunilan Seudun Koiraharrastajat ry. Kilpailun ylituomarina toimi Carina Savander-Ranne. Suomenmestaruuden voittivat Mika Jalonen ja bcu Tending Fireball. Joukkuekilpailun voitti Hakunilan Seudun Koiraharrastajat ry.

Pelastuskoirien pelastushaun SM-kilpailu järjestettiin 1.–2.7.2017 Raisiossa. Kilpailun järjestäjänä toimi Turun Palveluskoiraharrastajat ry. Kilpailun ylituomarina toimi Jorma Lankinen. Suomenmestaruuden voittivat Heidi Levander ja knu Wauhti-Wiivan Legolas.

Palveluskoirien kansallisten lajien ja IPO-kokeen SM-kilpailu järjestettiin 4.–6.8.2017 Paimiossa. Kilpailun järjestäjänä toimi Turun Käyttökoirakerho ry. Kilpailun ylituomarina toimi Harri Laajajarvi. Suomenmestarit lajeittain:

- etsintäkoe, Pernilla Tallberg ja bptn Flying Orange de Haute Volee
- hakukoe, Jari Rosenqvist ja bpmu Aika Paha Adjutantti
- jälkikoe, Mari Leiviskä ja bcn Tending Intense
- suojelukoe, Tommi Vanhala ja spu Nadir von der Mausebreede
- viestikoe, Jonna Markkanen & Jari Pöhlö ja bpmn Aktivistin Kanerva
- opastuskoe, Minna-Liisa Arola ja Ibu Kinrian Now I've Seen It All.

Joukkuekilpailun voitti T-Team Sport Dogs ry.

Rally-tokon SM-kilpailu järjestettiin 19.8.2017 Seinäjoella. Kilpailun järjestäjänä toimi Lakeuden Agilityurheilijat ry. Kilpailun ylituomarina toimi Pia Heikkinen. Suomenmestaruuden voittivat Mira Äikiä ja welsh corgi pembrokeuros Puksipuun Lemmenliekki. Joukkuekilpailun voitti Villähteen Agilityurheilijat ry.

Koiratanssin SM-kilpailu järjestettiin 21.10.2017 Janakkalassa. Kilpailun järjestäjänä toimi Janakkalan Koirakerho ry. Kilpailun ylituomarina toimi Hannele Parviainen. Suomenmestarit lajeittain:

- FS, Nadja Böckerman ja bcn Cabaroo Magma Flow
- HTM, Sanna Lipponen ja bcu Saunajaakon Blitzen.

Palveluskoirien erikoisjäljen (IPO-FH) SM-kilpailu järjestettiin 21.–22.10.2017 Riihimäellä. Kilpailun järjestäjänä toimi Riihimäen seudun Kennelkerho ry. Kilpailun ylituomarina toimi Tapio Toivola. Kilpailuun osallistui karsinnan perusteella yhteensä 12 koirakkoa. Suomenmestaruuden voittivat Vesa Kuosmanen ja spu Musketeer's Hari.

Toimikunnat ja työryhmät

Avoimet koe- ja kilpailulajit -toimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Carina Savander-Ranne (pj; toko), Tiia Hämäläinen (sihteeri; rally-toko), Tytti Lintenhofer (rally-toko), Mari Owsley (koiratanssi, tammi-helmikuu), Johanna Saariluoma (koiratanssi), Mari Väänänen (koiratanssi, maaliskuu-joulukuu), Piritta Pärssinen (toko), Riitta Räsänen (toko).

Toimikunta kokoontui neljä kertaa. Lisäksi pidettiin yksi sähköpostikokous. Koiratanssille laadittiin FCI:n koiratanssitoimikunnassa uudet kansainväliset koeohjeet. Lisäksi toimikunnan aloitteesta on käynnistetty rally-tokolle sekä FCI-tason kansainvälistä toimintaa että Pohjoismaiden yhteistyötä.

Toimikunta yhtenäisti kurssikäytännöt niin laji- kuin tuomarikursseissa sekä päivitti koulutusmateriaalit. Lisäksi toimikunta kartoitti mahdollisuuksia yhtenäistää avoimien lajien sääntöjä niiltä osin kuin se on tarkoituksenmukaista. Kennelpiirejä lähestyttiin tiedonantokirjeellä, jossa myös kartoitettiin yhteistyömuotoja toimikunnan ja Kennelpiirien välillä.

Koiratanssityöryhmä

Työryhmän kokoonpano: Johanna Saariluoma (pj), Nadja Böckerman, Hannele Mäkelä ja Tiina Paavola. Mari Owsley erosi työryhmästä maaliskuussa ja hänen tilalleen tuli Mari Väänänen.

Työryhmä piti kahdeksan kokousta, näistä kuusi sähköpostikokouksina. Työryhmä käsittelee kokouksissaan mm. koiratanssikilpailuiden järjestämishjettä, koulutusohjaaja- ja koetoimitsijamateriaalien päivityksiä, edustusjoukkuevalintoja, SM-kilpailujen järjestämistä, ja vuoden 2018 PM-kilpailujen alustavia suunnitelmia.

Koiratanssituomareiden jatkokoulutuspäivä järjestettiin joulukuussa. Johanna Saariluoma on edustanut Suomea sekä FCI:n koiratanssikomissiossa että PKU:n koiratanssitoimikunnassa.

Rally-tokotyöryhmä

Rally-tokotyöryhmän kokoonpano: Tiia Hämäläinen (pj), Tytti Lintenhofer, Hannele Pirttimaa sekä Taru Leskinen.

Työryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Lisäksi työryhmällä oli 8 sähköpostikokousta.

Vuonna 2017 työryhmä päivitti koetoimitsija- ja koulutusohjaajakursseihin liittyvät materiaalit.

Jenni Lampi

Rally-tokon SM-kilpailu Seinäjoella

Vuoden aikana käynnistettiin rally-tokon kilpailuohjeiden tarkennus ja päivitys. Kilpailuohjeen päivitys jatkuu seuraavalle vuodelle ja on tarkoitus saada valmiiksi keväällä 2018.

Ylituomarit kokoontuivat 1.–2.7.2017 virallisille jatkokoulutuspäiville Sappeelle.

TOKO-työryhmä

TOKO-työryhmän kokoonpano: Carina Savander-Ranne (pj), Susanna Berghäll, Tiina Heino (siht.), Piritta Pärssinen, Riitta Räsänen, Jessica Svanljung ja Tommi Varis (2. siht.).

Työryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Lisäksi työryhmällä oli sähköpostikokouksia. Kokouksissa käsiteltiin muun muassa seuraavia asioita: edustusjoukkueen valinta, valintakoeohjeet, SM-kilpailujen järjestämisohteet. Lisäksi valmisteltiin vuoden 2018 TOKO-tuomareiden jatkokoulutustilaisuutta, FCI:lle tehtävää ehdotusta sääntömuutoksista vuodelle 2021, laadittiin tiedonkeruulomake ylituomareille sekä suunniteltiin tulevia kurssinjohtaja- ja verkkokoulutuksia.

Työryhmä järjesti valtakunnallisen koetoimitsijoille ja liikkeenohjaajille suunnatun koulutuksen 11.–12.2.2017 Vantaalla.

Koe- ja kilpailutoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Tiina Hiljanen (pj), Jani Heinilä, Seppo Hursti, Eija Koistinen, Arsi Liimatta, Tero Oravasaari ja Lea Yli-Suvanto. Sihteerinä toimi toimikunnan puheenjohtaja. Toimikunta kokoontui viisi kertaa.

Toimikunta teki vuoden aikana useita päivityksiä kokeisiin ja kilpailuihin liittyviin materiaaleihin ja julkaisi tiedotuksia ajankohtaisista asioista. Lisäksi toimikunta teki hallitukselle koe- ja kilpailutoimintaan liittyvät esitykset esim. arvokisojen tuomareista ja edustusjoukkueiden kokoonpanosta. Toimikunta järjesti vuoden 2017 aikana tuomarikoulutusta niin peruskurssitasolla kuin jatkokoulutuksenakin.

Toimikunta vei loppuun vuonna 2016 aloitetun kansallisten lajien koeohjeiden päivitysprosessin ja valmisti asiaan liittyvät koulutukset tuomareille. Lisäksi uusista koeohjeista julkaistiin tiedotteita ja artikkeleja liiton eri tiedotuskanavissa.

Toimikunta aloitti kansainvälisen koeohjeen käännoistyön ja käsittelyn vuonna 2017. Tämä prosessi viedään loppuun vuoden 2018 aikana.

Jalostustoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Susanna Korri (pj), Satu Tuomi-Storm, Minkeli Welling, Marjo Alanen, Kirsi Liikanen, Moona Piippo, Päivi Jokinen, Heidi Leivoja, Börje Wikström, Sari Nieminen, Heli Kärnä, Lea Saarikivi ja Titta Mahonen. Sihteerinä toimi Katja Laitila. Toimikunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa.

Palveluskoiraliitto toimii seuraavien rotujen rotujärjestönä: australianpaimenkoira, australian töpöhäntäinen paimenkoira, australiankarjakoira, beaucenpaimenkoira, hollanninpaimenkoirat, venäjänmustaterrieri, kaukasiankoira, keskiaasiankoira, etelävenäjänkoira, picardinpaimenkoira, sarplaninac, tsekinpaimenkoira ja itäeuroopanpaimenkoira.

Toimikunta valmisti esitykset hallitukselle ja järjesti eri rotujen ulkomuototuomareiden koulutus- ja kollegiutilaisuuksia yhdessä rotuyhdistysten kanssa. Toimikunta neuvoi ja opasti rotuyhdistyksiä PEVISA- ja jalostuksen tavoiteohjelmien laatimisessa ja käsittelee poikkeuslupa-anomuksia. Hallitus puolsi vuoden aikana 11 kennelnimianomusta.

Toimikunta järjesti 29.4. Porvoossa ”Pennusta harrastuskoiraksi” -luentopäivän. Luennoitsijoina olivat Kirsi Liikanen ja Juha Korri.

Julkaisu- ja tiedotustoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Iiris Harju (pj), Ilona Erhiö, Birgit Halkio, Anu Hatunpää, Jani Heinilä, Susanna Korri ja Tuuli Koski. Palveluskoirat-lehden päätoimittajana toimi Birgit Halkio. Toimikunta kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa.

Toimikunta suunnitteli ja ideoi lehden sisältöä ja Palveluskoiraliiton viestintää yhteistyössä toimiston ja hallituksen kanssa. Palveluskoirat-lehti ilmestyi kahdeksan kertaa. Lehden tilaajamäärä laski hieman edellisestä vuodesta. Palveluskoirat-lehden taitto toteutettiin ostopalveluna Digiplast Oy:ltä.

Luonnetoimikunta

Luonnetoimikunnan kokoonpano: Jorma Kerkkä (pj), Anu Hatunpää (sihteeri), Arja Jauhiainen, Susanne Mattas ja Wilhelmiina Virolainen.

Toimikunta kokoontui kolme kertaa, lisäksi toimikunta piti kolme sähköpostikokousta. Toimikunta järjesti 1.–2.4.2017 luonnetestituomareiden ja MH kuvaajien jatkokoulutuspäivät Jämsässä. 26.3.2017 järjestettiin MH-testinohjaajien jatkokoulutus ja 25.–26.5.2017 MH-toimihenkilökoulutus. Toimikunta järjesti luonnetestituomarikurssin loppuvuodesta kolmena viikonloppuna. Kurssille osallistui 10 henkilöä, jotka kaikki jatkavat koulutusta vuoden 2018 aikana harjoitusarvosteluihin.

Maalimiestoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Esa Tapio (pj), Lauri Impiö, Juha Korri ja Jussi Sairanen. Toimikunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa.

Maalimiesten kevätleiri pidettiin 25.–26.3. Loviisassa. Kouluttajina toimivat Matias Auramaa, Petri Artiola, Jussi Sairanen, Jarmo Määttänen, Markku Roivainen, Harri Sonninen sekä Lauri Impiö. Koulutuspaikkana oli Strömforssin ruukin Dog Sports -koirahalli ja majoituspaikkana toimi Loviisan ydinvoimala-alueen parakkikylä. Oppilaita oli seuraavasti: 0-kurssilaisia neljä, 1-kurssilaisia neljä, 2-kurssilaisia kymmenen, 3-kurssilaisia kaksi. Koiranohjaajia leirillä oli 40.

Kesäleiri pidettiin 24.–30.7. Lapualla Wanhassa Karhunmäessä. Kouluttajina toimivat Harri Sonninen, Markku Roivainen, Jussi Sairanen, Lauri Impiö sekä Esa Tapio. Leirin vetäjänä toimi Toni Mäki-Latikka. Oppilaita leirillä oli seuraavasti: 1-kurssilaisia yksi, 2-kurssilaisia yhdeksän, 3-kurssilaisia kolme. Koiranohjaajia leirillä oli noin 50.

Kesäleirillä myönnettiin oikeudet yhdelle IPO-kilpailuavustajalle sekä yhdelle Mondioring-kilpailuavustajalle. Kilpailuavustajien koetta oli vastaanottamassa Tapio Toivola (IPO) sekä Jussi Leinonen (Mondioring).

Työtoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Tapio Toivola (pj), Ilona Erhiö, Anu Hatunpää, Iiris Harju, Susanna Korri, Eija Rytönen ja Lea Yli-Suvanto. Sihteerinä toimi Katja Laitila.

Työtoimikunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Toimikunta valmisteli ja toteutti Palveluskoiraliiton toiminnan suunnittelu- ja kehittämissuunnitelman 11.–12.2.2017 Hämeenlinnassa yhteistyössä Aretai Oy:n kanssa. Toimikunta vastasi talousarvion valmistelusta hallitukselle, sekä valmisteli liiton rahastosijoituksia ja vakuutus sopimuksia.

IPO-FHSM-kilpailu Riihimäellä

Koiratanssin SM-kilpailu Janakkalassa

Heli Mestla

Nuorisotyöryhmä

Nuorisotyöryhmän kokoonpano: Eila Uusi-Kouvo ja Tytti Lintenhofer.

Työryhmä aloitti toimintansa 2017. Työryhmän tarkoituksena on edistää ja tukea nuorten koiraharrastusta sekä toimia yhteistyössä Suomen Kennelliiton nuorisotoimikunnan kanssa. Työryhmä kokoontui vuoden aikana kerran.

18.10.2017 pidettiin yhteistyötapaaminen Suomen Kennelliiton nuorisotoimikunnan kanssa.

Pelastuskoiratoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Eija Rytönen (pj), Harri Kuusisto, Michaela Grönlund, Pekka Malminen ja sihteerinä Jenni Sairanen. Toimikunta kokoontui vuoden 2017 aikana neljä kertaa.

Jäsenyhdistykset ja ryhmänjohtajat kokosivat ja toimittivat tilastot alueellisesta kurssi- ja koulutustoiminnasta, vapaaehtoisista pelastuskoiratoiminnassa sekä alueiden hälytyksistä ja hälytysryhmistä. Suluissa olevat luvut ovat vuoden 2016 lukuja.

Hälytysryhmiä toimi valtakunnallisesti 27 kpl (32 kpl), osa hälytysryhmistä on useamman yhdistyksen yhteisiä. Yhdistyksiä, joissa oli aktiivista pelastuskoiratoimintaa vuonna 2017 35. Toiminnassa mukana olevia ryhmänjohtajia ilmoitettiin 64 henkilöä (56). Hälytysryhmien kanssa harjoittelevia, VIRTÄ-käyttöönottotarkastukseen tähtääviä koirakoita ilmoitettiin 560. Lisäksi on 296 koiraa, joilla on valmius henkilöetsintään saavutettuaan palveluskoirakokeiden haku-, jälki- tai etsintäkokeen korkeimmassa luokassa hyväksytyntuloksen.

Pelastuskoiratoiminnassa mukana olevia vapaaehtoisia ilmoitettiin 699, joista miehiä oli 326 ja naisia 488. Etsintähälytyksiä vuoden aikana ilmoitettiin 174 (158). Koirien tekemiä löytöjä ilmoitettiin neljä kappaletta. Alueellisia koulutuksia järjestettiin 30, joihin osallistui 389 henkilöä.

Pelastuskoiraohjaajille järjestettiin seitsemän koulutuskaavion mukaista pelastuskoiraetsintä A- ja B-kursseja. Kurseille osallistui 54 henkilöä. A-kursseja järjestettiin kolme ja B-kursseja neljä. Apuohjaajakursseja järjestettiin vuoden aikana kuusi, kurseille osallistui 59 henkilöä. Pelastuskoiratoiminnan perusteet -kursseja järjestettiin valtakunnallisesti kolme. Paikallisia pelastuskoiraleirejä, seminaareja ja muita koulutuksia järjestettiin vuoden aikana 23, näissä tilaisuuksissa oli sekä koiran koulutukseen liittyvää että pelastuskoiraohjaajien taitoja kartuttavaa sisältöä. Erilaisiin koulutustilaisuuksiin osallistui vuoden aikana noin 700 henkilöä.

Alueellisia tapaamisia järjestettiin kolme: Oulussa, Tampereella sekä Vantaalla. Näihin tapaamisiin osallistui 123 henkilöä. Kaksiosainen ryhmänjohtajakoulutus järjestettiin vuoden aikana, uusia ryhmänjohtajia valmistui 15.

Kaikista pelastuskoiratoiminnan koulutuksista ja tapahtumista kerätään osallistujamäärät sekä osallistuneiden palautteet tilaisuuksista. Palautteet käsitellään pelastuskoiratoimikunnassa ja koulutusta sekä kurssisisältöä kehitetään aktiivisesti palautteiden pohjalta.

Pelastuskoirakokeita järjestettiin vuonna 2017 66 (52), joissa tehtiin 337 (302) koesuoritusta. Yksittäisiä koiria osallistui pelastuskoirakokeisiin 138 (128). VIRTÄ-tarkastuksia järjestettiin 81 (67). VIRTÄ-tarkastettuja koiria oli 80 (78).

Pelastuskoiraharrastajat harjoittelevat ahkerasti. Vuoden 2017 aikana yhdistyksissä järjestettiin yli 3500 pelastuskoirien viikko- tai muuta harjoitusta, näihin osallistui keskimäärin 6 henkilöä/harjoitus ja harjoitusten kesto oli keskimäärin kolme tuntia kerrallaan.

VIRTÄ-ohjetta päivitettiin vuoden aikana ja uusittu ohje on otettu käyttöön 1.1.2018.

Koesääntöuudistus vietiin loppuun vuoden 2017 aikana ja uusi koeohje on otettu käyttöön 1.1.2018. Pelastuskoiratoimikunta oli maaliskuussa mukana Kennelliiton hyötykoiraseminaarissa Hämeenlinnassa. Seminaarissa tutustuttiin Poliisin poliisikoira-toimintaan. Lisäksi hyötykoira-toimikunta kokoontui Opaskoirakoulussa, Vantaalla, lokakuussa.

Pelastuskoirat ovat olleet esillä valtakunnallisesti monissa eri tapahtumissa. Jäsenyhdistykset olivat mukana perinte-

sessä 112-päivässä sekä osallistuivat paikallisesti erilaisille pelastuslaitosten esittelypäiville sekä mm. erätapahtumiin. Vuoden lopulla pelastuskoirat olivat Messukeskuksessa Koiramessut-tapahtumassa Kennelliiton hyötykoiraosastolla.

Pelastuskoiratoiminta oli näkyvästi esillä Nuku rauhassa-hankkeen päätapahtumassa Helsingissä 18.8.2017. Nuku rauhassa oli vapaaehtoista maanpuolustus- ja turvallisuustyötä sekä kokonaisturvallisuutta esittelevä Suomi 100 -juhlahanke.

Kansainvälistä pelastuskoiratietoutta ylläpidettiin osallistumalla FCI:n pelastuskoirakomission kokouksiin sekä kansainvälisen pelastuskoiraorganisaatio IRO:n (Internationale Rettungshunde Organisation) valtuustonkokouksiin.

Suomesta oli syyskuussa edustusjoukkue IRO-maailmanmestaruuskilpailuissa Itävallassa.

Palveluskoiratapahtuma
Hakunilan urheilupuistossa Vantaalla

Virkakoiratoimikunta

Virkakoiratoimikunnan puheenjohtajana toimi Susanna Korri ja sihteerinä Tapio Toivola. Toimikunnan jäseninä olivat Eija Rytönen, Esa Tapio sekä edustajat seuraavista virkakoiratahoista: poliisi, puolustusvoimat, tulli ja rikosseuraamusvirasto. Toimikunta kokoontui vuoden aikana yhden kerran.

Verkkokoiratyöryhmä

Verkkokoiratyöryhmän kokoonpano: Tuuli Koski (pj), Jani Heinilä, Eija Koistinen, Kaarina Pirilä, Anni Rytönen, Jenni Sairanen ja Carina Savander-Ranne.

Verkkokoiratyöryhmä suunnitteli ja toteutti vuoden 2017 aikana Ylituomari 1 -kurssin, joka suoritettiin kokonaan verkkokurssina. Oppimisympäristönä oli ItsLearning-alusta. Kurssille osallistui 13 tuomarikokelasta, jotka kaikki suorittivat kurssin hyväksytysti.

Talous

Taloudellinen tulos osoittaa alijäämää 5 192,79 euroa. Talousarvion alijäämä oli 14 000 euroa. Tulos jäi noin 5 400 euroa arvioitua suuremmaksi. Tilikauden tulos ennen rahoituseriä osoitti alijäämää 120 697,22 euroa.

Varsinaisen toiminnan kulut ylittivät budjetin mm. kurssi-, toimikunta- ja henkilöstökulujen osalta.

Kurssikuluja nostivat 1.1.2017 Palveluskoiraliiton hallinnoitavaksi siirtyneiden luonteen- ja käyttäytymisenarvioinnin (MH-luonnekuvaus ja luonnetesti) kurssitoiminnan kulut.

Toimikuntien kuluihin vaikuttivat mm. luonnetoimikunnan ja verkkotyöryhmän perustaminen sekä palveluskoirakokeiden kansallisen koeohjeen valmistelusta vastanneen koe- ja kilpailutoimikunnan kulujen kasvu. Verkkokoiratyöryhmä vastasi Palveluskoiraliiton verkkokoulutuksen käynnistämisestä.

Henkilöstökuluja nosti yhden määräaikaisen työsopimuksen muuttaminen toistaiseksi voimassa olevaksi.

Virkku.net-koe- ja kilpailujärjestelmään toteutettiin mm. Palveluskoirat-lehden tilaajarekisteri-, kurssi-, lisenssi- ja tilastointitoiminnot. ATK-ohjelmien hankintamenot on aktivoitu suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Markkinointikuluja lisäsi Palveluskoiraliiton hallinnoimien lajien uusi lajiesittelyvideo. Materiaalia lajiesittelyvideon julkaisemista varten koottiin koko vuoden ajan.

SUOMEN PALVELUSKOIRALIITTO

Koulukuja 1, 04200 Kerava

050 554 9222

toimisto@palveluskoiraliitto.fi